

Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 nezohľadňuje limity výdavkov, a tak zhoršuje udržateľnosť verejných financií

V roku 2024 podľa odhadu RRZ dosiahne deficit verejnej správy 6,1 % HDP, čo je len o 0,1 % HDP viac ako uvádza rozpočet. Avšak na rozdiel od vládou predpokladaného medziročného poklesu deficitu o 0,5 % HDP, po správnom vykázaní energopomoci RRZ očakáva nárast deficitu o 0,4 % HDP. Z tohto pohľadu nie je možné hodnotiť zámer znížiť medziročne deficit o 0,5 % HDP ako realistický bez dodatočných opatrení. **Ak by mal rozpočet spĺňať výdavkové limity, deficit by mal poklesnúť z očakávaných 5,7 % HDP v roku 2023 na 5,2 % HDP v tomto roku pomocou trvalých opatrení.**

Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 tak nebol zostavený v súlade s výdavkovými limitmi a takýto rozpočet neobsahujúci limity verejných výdavkov bol schválený aj národnou radou. Keďže limit verejných výdavkov je hlavným rozpočtovým nástrojom na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií, jeho opomenutím v rozpočte môže dochádzať k porušeniu čl. 55a Ústavy SR, v ktorej sa Slovenská republika zaväzuje chrániť dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia. Takisto jeho nepoužitie v rozpočte môže byť vyhodnotené v rozpore s Plánom obnovy.

Potreba konsolidačných opatrení – ak by vývoj verejných financií bol v súlade s RRZ scenárom – pre splnenie limitu dosahuje 1,2 mld. eur v roku 2024 a vzrastie až na úroveň 3,1 mld. eur v roku 2027.

RRZ konštatuje, že nakoľko schválený rozpočet verejnej správy nie je v súlade s výdavkovými limitmi, nezlepšuje dlhodobú udržateľnosť o predpísaných 0,5 % HDP. Naopak, prispieva k zhoršeniu tohto ukazovateľa o 0,2 % HDP, a to hlavne kvôli opatreniam trvale zvyšujúcim výdavky. Ide najmä o zavedenie 13. dôchodkov, zvýšenie výdavkov na zdravotnú starostlivosť, zvýšenie výdavkov súvisiacich so zriadením nového ministerstva, ako aj predpokladané čerpanie časti legislatívnej rezervy určenej na nové vládne politiky, ktoré nie sú plne prefinancované novými trvalými príjmami. Samotná vláda prispieva rozpočtom k trvalému zhoršeniu o 0,5 % HDP a naopak samospráva k zlepšeniu o 0,2 % HDP. **Napriek nárastu daňovo-odvodového zaťaženia sa tak nedosiahlo zlepšenie stavu verejných financií.** To zužuje priestor pre potrebnú konsolidáciu na strane príjmov do budúcnosti.

V strednodobom horizonte hrubý dlh verejnej správy vzrastie bez dodatočných opatrení až na úroveň 68,6 % HDP na konci roku 2027. Vzhľadom na postupný pokles hraníc sankčných pásiem to znamená, že dlh bude zotrvať veľmi vysoko nad horným limitom dlhovej brzdy.

Porovnanie očakávaného salda a dlhu v RVS s odhadom RRZ

(v % HDP)	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo v RVS 2024-2026 (ciele vlády)	-4,9	-6,4	-6,0	-5,0	-4,0
Hrubý dlh v RVS 2024-2026 (ciele vlády)	59,8	59,0	58,3	59,6	61,4
1. Schválené saldo rozpočtu VS 2024-2026	-2,0	-6,5	-6,0	-6,1	-5,6
2. Saldo rozpočtu podľa odhadu RRZ	-2,0	-5,7	-6,1	-6,2	-6,0
rozdiel (2-1)	0,0	0,8	-0,1	-0,1	-0,4
3. Hrubý dlh rozpočtu RVS 2024-2026	57,8	56,8	58,3	60,9	64,3
4. Hrubý dlh rozpočtu podľa odhadu RRZ	57,8	56,8	59,9	62,2	65,7
rozdiel (4-3)	0,0	0,0	1,6	1,3	1,4
<i>p.m. Horný limit dlhu v ústavnom zákone</i>	<i>55,0</i>	<i>54,0</i>	<i>53,0</i>	<i>52,0</i>	<i>51,0</i>

Zdroj: MF SR, RRZ

Kontakt: media@rrz.sk